

Research articles

Dental Public Health: Health Science Student Model in Tobacco Control

Yulludee Tantasit

Senior Lecturer,
Sirindhorn College of Public Health
Khon Kaen Province

Somtakul Rasiri

Senior Lecturer,
Sirindhorn College of Public Health
Phitsanulok Province

Abstract

Sirindhorn College of Public Health, Phitsanulok province, is an organization under Praboromarajchanok Institute for Health Workforce Development, Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health. It is an educational institution responsible for personnel production and development of the Ministry of Health. It has an important mission in the field of public health, Dental Public Health, Community Public Health, Pharmacy Technique, and Thai Traditional Medicine in order to provide healthcare services, including the promotion of prevention, treatment and rehabilitation. Particularly, dental public health students of the College pay attention on being a role model as a non-smoker and a leader who has been providing the knowledge learned to faculty members, personnel and students within the College, government officials, people living in the community, and especially students and youths continuously.

As a result, the College has established a model project of health educational institution in order to deal with smoking and health problems. Dental public health students have been leaders incarrying out important activities since 2007 to 2016 to solve smoking and health problems. The activities are as follows: (1) Dental Public Health Student Leaders' Potential Development Training to tackle smoking and health problems, (2) Sirindhorn College of Public Health Policy Formulation to become a non-smoking area, (3) Non-smoking Environment, (4) Assessment of Students' Knowledge Awareness Behaviors

and Skills before and after the implementation of the project, (5) Providing students with knowledge of cigarette on the orientation day, (6) Student Leaders' Potential Development Training to tackle smoking, (7) Establishing an exhibition to provide knowledge concerning smoking at the College organized by dental public health student leaders, (8) Stop Smoking Campaign parade, sports events both in and outside the College organized by dental public health student leaders, (9) No Smoking Day Campaign for students and government agencies organized by dental public health student leaders, (10) World No Tobacco Day organized by dental public health student leaders, (11) Inserting content of tobacco control in related study subjects, (12) Making a tobacco control website, and (13) lesson learned activity.

The project implementation results revealed that there were no smokers among teachers and students. Students received more knowledge, attitudes and behaviors, skills in controlling tobacco, and satisfaction than before the project by 80 percent, which was at a high level. Students paid attention on tobacco control activities, especially for being a non-smoker, a good role model, and participating in campaigns and community, which they acquired a lot of knowledge. The College has also been awarded by Phitsanulok province which means that Sirindhorn College of Public Health, Phitsanulok province, was a model institution, according to the non-smoker protection law, as well as an individual model for the non-smoking and stop smoking campaigns in three consecutive years from 2012 to 2014.

Key words : dental public; health; Health Science Student Model; tobacco control

บทความวิจัย (Research articles)

ทันตสาธารณสุข : ต้นแบบนักศึกษาด้านสุขภาพ ในการควบคุมการบริโภคยาสูบ

ยลฤดี ตันขลิทธิ์

วิทยาจารย์ชำนาญการพิเศษ

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร

จังหวัดขอนแก่น

สมตระกูล ราศิริ

วิทยาจารย์ชำนาญการพิเศษ

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร

จังหวัดพิษณุโลก

บทคัดย่อ

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลกเป็นองค์กรสถาบันในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข เป็นสถาบันการศึกษาและมีหน้าที่ในการผลิตและพัฒนาบุคลากรของกระทรวงสาธารณสุข มีภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาสาขาวิชาการสาธารณสุข ได้แก่ สาขาทันตสาธารณสุข สาขาสาธารณสุขชุมชน สาขาเทคนิคเภสัชกรรม และสาขาการแพทย์แผนไทย เพื่อให้บริการด้านสุขภาพ ได้แก่ ด้านการส่งเสริม ป้องกัน รักษาและฟื้นฟูสภาพ โดยเฉพาะนักศึกษาทันตสาธารณสุขของวิทยาลัย ได้ให้ความสำคัญต่อการเป็นต้นแบบของการไม่สูบบุหรี่และเป็นแกนนำในด้านการนำความรู้ที่ได้ไปให้กับอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาภายในวิทยาลัย หน่วยงานราชการ ประชาชนในชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนและวัยรุ่นอย่างต่อเนื่อง

จากความสำคัญดังกล่าว วิทยาลัยจึงได้จัดทำโครงการวิทยาลัยต้นแบบของสถาบันการศึกษาด้านสุขภาพในการแก้ปัญหาบุหรี่และสุขภาพขึ้น โดยนักศึกษาทันตสาธารณสุขเป็นแกนนำ ในการดำเนินกิจกรรมที่สำคัญ ตั้งแต่ปี 2550 ถึง 2559 เพื่อแก้ปัญหาบุหรี่และสุขภาพ ดังนี้ 1. กิจกรรมอบรมพัฒนาศักยภาพแกนนำนักศึกษาทันตสาธารณสุขในการแก้ไขปัญหามันบุหรี่และสุขภาพ 2. กิจกรรมกำหนดนโยบายวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลกเป็นเขตปลอดบุหรี่ 3. กิจกรรมจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ 4. กิจกรรมการประเมินความรู้และความตระหนัก พฤติกรรม และทักษะของนักศึกษาก่อนและหลังดำเนินโครงการ 5. กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ให้กับนักศึกษาในวันปฐมนิเทศ 6. กิจกรรมอบรมพัฒนาศักยภาพแกนนำนักศึกษาในการแก้ไขปัญหามันบุหรี่ 7. กิจกรรมจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เรื่องบุหรี่ในวิทยาลัย โดยแกนนำนักศึกษาทันตสาธารณสุข 8. กิจกรรมรณรงค์เดินขบวนพาเหรดการเลิกสูบบุหรี่งานกีฬากลางและนอกวิทยาลัยโดยแกนนำ

นักศึกษาทันตสาธารณสุขเป็นแกนนำ 9. กิจกรรมวันรณรงค์วันงดบุหรี่ในนักเรียน/นักศึกษาและส่วนราชการอื่นๆโดยแกนนำนักศึกษาทันตสาธารณสุขเป็นแกนนำ 10. กิจกรรมรณรงค์วันงดสูบบุหรี่โลกโดยแกนนำนักศึกษาทันตสาธารณสุขเป็นแกนนำ 11. กิจกรรมสอดแทรกเนื้อหาการควบคุมการบริโภคยาสูบในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง 12. กิจกรรมการจัดทำเว็บไซต์ควบคุมการบริโภคยาสูบและ 13. กิจกรรมถอดบทเรียน

ผลการดำเนินโครงการ พบว่า อาจารย์/นักศึกษา ไม่พบการสูบบุหรี่ นักศึกษามีความรู้ทัศนคติ พฤติกรรม ทักษะการควบคุมการบริโภคยาสูบและความพึงพอใจที่สูงขึ้นกว่าก่อนดำเนินโครงการโดยร้อยละ 80 อยู่ในระดับมาก นักศึกษาให้ความสำคัญกับกิจกรรมควบคุมการบริโภคยาสูบ โดยเฉพาะการไม่สูบบุหรี่ การเป็นตัวอย่างที่ดี กิจกรรมรณรงค์และการออกชุมชน ได้รับความรู้ ประสบการณ์เพิ่มมากขึ้นและ วิทยาลัยได้รับประกาศเกียรติคุณจากจังหวัดพิษณุโลกแสดงว่าวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลกเป็นสถาบันการศึกษาต้นแบบตามกฎหมายคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ รวมถึงบุคคลต้นแบบการรณรงค์ และบุคคลต้นแบบเลิกสูบบุหรี่จำนวน 3 ปีติดต่อกัน คือตั้งแต่ปี 2555-2557

คำสำคัญ : ทันตสาธารณสุข, ต้นแบบนักศึกษา ด้านสุขภาพ, ควบคุมบริโภคยาสูบ

บทนำ

จากรายงานประจำปี 2549 ของศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบเรื่องการสำรวจวิชาชีพสุขภาพพระดัดโลก ที่มุ่งเน้นการเฝ้าระวังในวิชาชีพด้านสุขภาพในประเทศไทย ซึ่งวิชาชีพที่มีบทบาทสำคัญในระบบสุขภาพทั้งหมด 7 วิชาชีพ¹ พบว่า นักศึกษาของวิชาชีพสาธารณสุข มีอัตราการสูบบุหรี่อย่างน้อย 1 ครั้งสูงสุด ร้อยละ 47.7 มากที่สุดในวิชาชีพระบบสุขภาพ จากข้อมูลดังกล่าวสถานศึกษาวิชาชีพสาธารณสุข จึงควรตระหนักว่า นักศึกษาด้านการสาธารณสุข ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในระบบสุขภาพและการควบคุมยาสูบของประเทศ รวมทั้งปฏิบัติงานในชุมชนและใกล้ชิดกับประชาชน ดังนั้น นักศึกษาสาธารณสุข จึงควรมีความรู้ความสามารถและเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างเสริมสุขภาพเรื่องบุหรี่ การช่วยเหลือผู้ต้องการเลิกบุหรี่ มีการให้ความรู้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรตามความเหมาะสม และที่สำคัญสถานศึกษาควรเป็นตัวอย่างในเรื่องการจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดบุหรี่ โดยมีนโยบายสถานศึกษาปลอดบุหรี่ให้สอดคล้องกับกฎหมายคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ของคนไทย

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก เป็นองค์กรสถาบันในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข เป็นสถาบันการศึกษาและมีหน้าที่ในการผลิตและพัฒนาบุคลากรของกระทรวงสาธารณสุข มีภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาสาขาวิชาด้านการสาธารณสุข ได้แก่ สาขาทันตสาธารณสุข สาขาสาธารณสุขชุมชน สาขาเทคนิคเภสัชกรรม และสาขาการแพทย์แผนไทย เพื่อให้บริการด้านสุขภาพ ได้แก่ ด้านการส่งเสริม ป้องกัน รักษาและฟื้นฟูสภาพ โดยเฉพาะนักศึกษาทันตสาธารณสุขของวิทยาลัย ได้ให้ความสำคัญต่อการเป็นต้นแบบของการไม่สูบบุหรี่และเป็นแกนนำใน